

21e eeuwse vaardigheden

Doelgericht werken aan vaardigheden van deze tijd

Wat leerlingen precies moeten kennen en kunnen als het om 21e eeuwse vaardigheden gaat, blijkt niet altijd zo duidelijk. SLO maakt nu voor elke vaardigheid een uitgewerkt leerplankader met lesvoorbeelden. “Dat geeft leraren meer houvast en maakt het gemakkelijker om doelgerichter te werken”, zegt Sigrid Loenen van SLO.

Met de presentatie van het eindadvies van het Platform Onderwijs2032 begin januari kregen 21e eeuwse vaardigheden weer eens de volle aandacht. Een goede zaak, vindt Sigrid Loenen, onderwijskundige en leerplanontwikkelaar bij SLO. Zij werkte mee aan een onderzoek dat in opdracht van het Ministerie van OCW werd uitgevoerd. “Want als je wilt weten hoe je doelgerichter kunt werken aan deze vaardigheden, is het belangrijk dat je weet wat er wel en niet onder valt. Ten tweede moet je weten of en hoe scholen er nu in de praktijk aan werken.”

Moeilijk in de praktijk van alle dag

Uit het onderzoek bleek dat veel scholen weinig structureel of doelgericht aan 21e eeuwse vaardigheden werken. Leraren weten wel wat de vaardigheden inhouden: vooral samenwerken, kritisch denken en sociale vaardigheden vinden ze belangrijk. Maar in de praktijk blijkt het moeilijk om lessen te bedenken waarin je die onderdelen oefent. Sigrid Loenen: “De kern van een vaardigheid bepalen is best lastig. Het is niet zo eenvoudig om de vaardigheden kort en krachtig te behandelen in een les. Het moet niet breed uitwaaien, maar ook niet oppervlakkig zijn.”

Lesvoorbeelden

SLO ontwikkelde samen met Kennisnet een gedetailleerd model van de 21e eeuwse vaardigheden, elf in totaal. Voor de vaardigheden mediawijsheid, probleemoplossend denken en handelen, informatievaardigheden, ICT-basisvaardigheden, creatief denken en handelen en computational thinking ontwikkelde SLO leerplankaders, met inspirerende lesvoorbeelden. Loenen: “We hebben deze zes vaardigheden als eerste uitgewerkt omdat uit het onderzoek bleek dat daaraan het meeste behoefte was. Het gaat nadrukkelijk om een leerplankader en niet om een leerlijn. In een leerlijn zou precies beschreven staan welke onderwerpen er op welke niveaus in welke klassen aan de orde komen. En zo werkt het niet in de praktijk als het om vaardigheden gaat, dat is te beperkend.”

Snel winst boeken

De leerplankaders en lesvoorbeelden maken zichtbaar hoe aan vaardigheden gewerkt kan worden; ze zijn bedoeld als inspiratie en bevatten tips die leraren gemakkelijk kunnen uitproberen. Maar dat is niet het enige, aldus Loenen: “Het wordt ook duidelijker zichtbaar voor leraren wat zij nu al doen in hun lessen. En dat blijkt in de praktijk best veel te zijn. Als je je bewust bent van de kern van een vaardigheid dan hoef je misschien maar een klein onderdeel van je les aan te passen om er gericht aan te werken. Zo kun je snel en gemakkelijk winst boeken. Dus niet alle lessen hoeven op z'n kop te worden gezet. De kunst is je les te verrijken en er niet nog iets bovenop te stapelen.”

Probeer het eens

Een voorbeeld van zo'n les is het combineren van een taalles leesvaardigheid met informatievaardigheden. Het viel Loenen op bij het testen van deze les hoe gemakkelijk leerlingen vertrouwen op Google's zoekresultaten. “Dat is dan zo'n *eye opener* voor de leraar! Je denkt dat jongeren in deze tijd vanzelf digitaal vaardig zijn, maar dan zie je dat ze soms helemaal niet zo goed kunnen analyseren welke informatiebron betrouwbaar is. Dat is dan ook mijn boodschap: probeer zo'n les eens en dan zie je precies wat je leerlingen al kennen en kunnen. Dat is een vertrekpunt voor verdere ontwikkeling.”

Meer uitwerkingen in 2016

SLO werkt op dit moment aan meer leerplankaders die in de loop van 2016 worden gepubliceerd op de website: www.curriculumvandetoekomst.slo.nl. De site is opgezet om kennis en ervaring te delen. Leraren en begeleiders zijn van harte welkom om contact op te nemen als ze vragen of suggesties hebben. ☐

☐ Meer informatie op:

www.curriculumvandetoekomst.slo.nl

Of mail naar Sigrid Loenen, s.loenen@slo.nl

13 slo